SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 25. februarja 2010*

V zadevi C-381/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (Nemčija) z odločbo z dne 9. julija 2008, ki je prispela na Sodišče 22. avgusta 2008, v postopku

Car Trim GmbH

proti

KeySafety Systems Srl,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik tretjega senata v funkciji predsednika četrtega senata, R. Silva de Lapuerta, sodnica, E. Juhász (poročevalec), G. Arestis in T. von Danwitz, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za KeySafety Systems Srl C. von Mettenheim, odvetnik,

– za nemško vlado M. Lumma in J. Kemper, zastopnika,

– za češko vlado M. Smolek, zastopnik,

– za vlado Združenega kraljestva H. Walker, zastopnica, skupaj z A. Henshawom, barrister,

– za Komisijo Evropskih skupnosti A.-M. Rouchaud-Joët in S. Grünheid, zastopnici,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 24. septembra 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5, točka 1(b), Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2001, L 12, str. 1, v nadaljevanju: Uredba) in še posebej na vprašanje, kako ločevati med pogodbami o „prodaji blaga“ in pogodbami o „opravljanju storitev“, kot tudi na vprašanje, kako v primeru prodaje na daljavo določiti kraj izpolnitve.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Car Trim GmbH (v nadaljevanju: Car Trim) in družbo KeySafety Systems Srl (v nadaljevanju: KeySafety) v zvezi s pogodbenimi obveznostmi med zadevnima strankama glede dobave sestavnih delov za izdelovanje sistemov zračnih blazin.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 V skladu s členom 68(1) Uredbe, ki je začela veljati 1. marca 2002, je ta uredba v vseh državah članicah razen v Kraljevini Danski nadomestila Bruseljsko konvencijo 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kot je bila spremenjena z naknadnimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji.

4 V skladu z njeno uvodno izjavo 2 je namen Uredbe, da se za nemoteno delovanje notranjega trga „sprej[mejo] določb[e] za poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter za poenostavitev formalnosti, s ciljem hitrega in enostavnega priznanja ter izvršitve sodnih odločb držav članic, ki jih zavezuje ta uredba“.

5 Uvodni izjavi 11 in 12 te uredbe podrobneje določata razmerje med različnimi pravili o pristojnosti in njihove regulativne cilje:

„(11) Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. […]

(12) Poleg stalnega prebivališča toženca mora obstajati tudi alternativna podlaga pristojnosti, ki temelji na tesni povezavi med sodiščem in sporom, ali ki je v interesu ustreznosti sodnega varstva.“

6 Člen 2(1) Uredbe, ki spada v oddelek 1 poglavja II, naslovljen „Splošne določbe“, določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

7 Člen 5 Uredbe, ki spada v oddelek 2 poglavja II, naslovljen „Posebna pristojnost“, določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

1. (a) v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti;

(b) za namene te določbe in razen, če ni drugače dogovorjeno, je kraj izpolnitve zadevne obveznosti:

– v primeru prodaje blaga kraj v državi članici, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno,

– v primeru opravljanja storitev kraj v državi članici, kjer so bile v skladu s pogodbo storitve opravljene ali bi morale biti opravljene;

(c) če se ne uporabi pododstavek (b), potem se uporabi pododstavek (a).

[…]“

8 Člen 1(4) Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij (UL 171, str. 12) določa:

„Za prodajne pogodbe v smislu te direktive se štejejo tudi pogodbe za dobavo potrošniškega blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti.“

Mednarodna ureditev

9 Konvencija združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga, podpisana 11. aprila 1980 na Dunaju (v nadaljevanju: Konvencija združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga), je v Italiji začela veljati 1. januarja 1988, v Nemčiji pa 1. januarja 1991.

10 Tretji odstavek preambule Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga določa:

„[…] [O]cenjujejo, da bi sprejetje enotnih pravil, ki bi se uporabljala pri pogodbah o mednarodni prodaji blaga in bi upoštevala različne družbene, gospodarske in pravne sisteme, prispevalo da se odpravijo pravne ovire v mednarodni trgovini in pospeši razvoj mednarodne trgovine.“

11 Člen 1(1)(a) Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga določa:

„Ta konvencija se uporablja za pogodbe o prodaji blaga, sklenjene med strankami, ki imajo svoje sedeže na ozemljih različnih držav:

a) če so te države države pogodbenice […]“

12 Člen 3 Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga glede materialnega področja uporabe določa:

„1. Za prodajne pogodbe se štejejo tudi pogodbe o dobavi blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti, razen če je stran, ki je blago naročila, prevzela obveznost, da dobavi bistven del materiala, potrebnega za to izdelavo ali proizvodnjo.

2. Ta [k]onvencija se ne uporablja za pogodbe, v katerih je izvajanje kakšnega dela ali kakšnih storitev pretežni del obveznosti strani, ki dobavlja blago.“

13 Člen 30 Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga določa, da je „prodajalec […] dolžan, da na način, določen v pogodbi in tej konvenciji, dobavi blago, izroči listine, ki se nanašajo na blago, in prenese lastnino na blagu“.

14 Člen 31 Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga določa:

„Če prodajalec ni dolžan dobaviti blaga v kakem drugem določenem kraju, je njegova obveznost glede dobave v tem, da:

a) izroči blago prvemu prevozniku, da bi ga prepeljal kupcu – če je po prodajni pogodbi treba prepeljati blago;

[…]“

15 Člen 6 Konvencije združenih narodov o zastaranju pri mednarodni prodaji blaga, podpisane 14. junija 1974 v New Yorku, določa:

„1. Ta konvencija se ne uporablja za pogodbe, pri katerih je pretežni del obveznosti prodajalca v izvedbi del ali drugih storitev.

2. Pogodbe o dostavi blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti in se prodaja na obroke, se obravnavajo enako kot prodajne pogodbe, razen če mora naročnik blaga sam dati na razpolago bistveni del materiala, ki je potreben za to izdelavo ali proizvodnjo.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

16 Družba KeySafety s sedežem v Italiji dobavlja sisteme zračnih blazin italijanskim proizvajalcem avtomobilov in je od julija 2001 do decembra 2003 pri družbi Car Trim v okviru petih pogodb o dobavi (v nadaljevanju: pogodbe) kupila sestavne dele, ki se uporabljajo pri izdelavi teh sistemov.

17 Družba KeySafety je te pogodbe odpovedala z učinkom od konca leta 2003. Družba Car Trim, ki je predvidevala trajanje pogodb do približno poleti 2007, je odpoved obravnavala kot kršitev pogodbe in vložila odškodninsko tožbo pri Landgericht Chemnitz, ki je pristojno glede na kraj proizvodnje sestavnih delov. To sodišče se je zaradi neobstoja mednarodne pristojnosti nemških sodišč izreklo za nepristojno.

18 Oberlandesgericht je zavrnilo pritožbo tožeče stranke.

19 To sodišče je menilo, da je bila tožeča stranka v skladu s pogodbami zavezana, da na določen način, ki je tipičen za dobavitelja zračnih blazin v avtomobilski industriji, s proizvodi, ki so pridobljeni od pooblaščenih dobaviteljev, izdela zračne blazine določene oblike, zato da bi jih lahko po naročilu dobavili v skladu s potrebami proizvodnje družbe KeySafety in s pogoji v zvezi z organizacijo dela, nadzora kakovosti, pakiranja in označevanja, nalogi za dobavo in računi.

20 Družba Car Trim je pri Bundesgerichtshof vložila zahtevo za „revizijo“ postopka.

21 Predložitveno sodišče trdi, da je rezultat te zahteve odvisen od vprašanja, ali je Landgericht Chemnitz neupravičeno zanikalo svojo mednarodno pristojnost, ki bi jo moralo preveriti na podlagi Uredbe.

22 Odgovor na to vprašanje je odvisen od razlage člena 5, točka 1(b), te uredbe, glede na to, da ima tožena stranka svoj sedež, ki v skladu s členom 2 Uredbe lahko služi kot pravilo o pristojnosti, v Italiji in da je Oberlandesgericht ugotovilo, da ne obstaja niti izključna pristojnost nemških sodišč v skladu s členom 22 Uredbe niti ni bil sklenjen izrecni ali tihi dogovor o pristojnosti v skladu s členom 23 in 24 Uredbe.

23 Zato so lahko nemška sodišča pristojna za odškodninske tožbe samo takrat, kadar se kraj proizvodnje šteje za „kraj izpolnitve“ zadevne obveznosti v skladu s členom 5, točka 1, Uredbe.

24 Po mnenju predložitvenega sodišča je pristojno tisto sodišče, ki je v skladu z geografsko navezno okoliščino najbližje kraju izpolnitve storitve, ki je značilna za pogodbo. Glede na to bo ta storitev ob neobstoju drugih primernih naveznih okoliščin določena na podlagi pretežnega dela pogodbene storitve, ki mora biti določen v skladu z ekonomskim merilom. To merilo pretežnega dela ekonomske storitve je razvidno tudi iz člena 3(2) Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga ali iz člena 6(2) Konvencije združenih narodov z dne 14. junija 1974 o zastaranju pri mednarodni prodaji blaga.

25 Če bi bilo kraj izpolnitve mogoče določiti na podlagi člena 5, točka 1(b), Uredbe, bi bilo treba določiti kraj, kamor je bilo prodano blago v skladu s pogodbami dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno. Po mnenju predložitvenega sodišča ta kraj izpolnitve tudi pri

prodaji na daljavo pomeni kraj, kjer je kupec v skladu s pogodbami pridobil dejansko pravico razpolaganja z dobavljenim blagom ali bi jo moral pridobiti.

26 Ob upoštevanju tega je Bundesgerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 5, točka 1(b), Uredbe […] razlagati tako, da je treba pogodbe za dobavo blaga, katerih predmet je izdelava ali proizvodnja, kljub določenim zahtevam naročnika v zvezi s pridobivanjem, predelavo in dobavo tega blaga, vključno z zagotovitvijo kakovosti izdelave, zanesljivostjo dobave in nemotenim upravnim izvajanjem pogodbe, opredeliti kot prodajo blaga (prva alinea), in ne kot opravljanje storitev (druga alinea)? Katera merila je treba uporabiti pri razlikovanju?

2. Če gre za prodajo blaga: ali se pri prodaji na daljavo kraj, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno, določi na podlagi kraja izročitve kupcu ali kraja, kjer se blago izroči prvemu prevozniku, da ga posreduje kupcu?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

27 S prvim vprašanjem želi predložitveno sodišče od Sodišča v bistvu izvedeti, kako med seboj razmejiti „pogodbe o prodaji blaga“ in „pogodbe o opravljanju storitev“ v skladu s členom 5, točka 1(b), Uredbe v primeru pogodbe o dobavi blaga, ki ga je treba izdelati in proizvesti, kadar je kupec postavil zahteve v zvezi s pridobivanjem, predelavo in dobavo tega blaga.

28 Najprej je treba dodati, da se to vprašanje postavlja v sporu med dvema proizvajalcema v avtomobilskem sektorju. Za ta industrijski sektor je značilno tesno sodelovanje med proizvajalci. Ponudba končnih izdelkov mora ustrezati natančnim zahtevam in individualnim željam kupca. Na splošno kupec natančno določa svoje zahteve in daje napotke za proizvodnjo, ki jih mora dobavitelj spoštovati.

29 V takem postopku izdelave, ki se v modernem gospodarstvu uporablja tudi v drugih sektorjih, lahko proizvodnja blaga obsega tudi opravljanje storitev, ki poleg poznejše dobave končnega izdelka pripomore k izpolnitvi končnega cilja zadevne pogodbe.

30 Člen 5, točka 1(b), Uredbe ne vsebuje niti definicije obeh kategorij pogodb niti elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče razlikovati ti dve kategoriji pri prodaji blaga, ki hkrati obsega tudi opravljanje storitev. Posebej v prvi alinei te določbe, ki se nanaša na prodajo blaga, ni navedeno, ali je to alineo ob upoštevanju, da je taka izdelava ali proizvodnja ali kak njen del lahko opredeljena kot „storitev“ v skladu s členom 5,

točka 1(b), druga alinea, Uredbe, treba uporabiti tudi takrat, kadar mora biti zadevno blago izdelano ali proizvedeno ob upoštevanju kupčevih zahtev.

31 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 5, točka 1, Uredbe pri pogodbah o prodaji blaga in pogodbah o opravljanju storitev določa obveznost, značilno za te pogodbe, kot navezno okoliščino za pristojno sodišče (glej v tem smislu sodbo z dne 23. aprila 2009 v zadevi Falco Privatstiftung in Rabitsch, C-533/07, ZOdl., str. I-3327, točka 54).

32 Ob upoštevanju te trditve je treba izhajati iz zadevne obveznosti, značilne za te pogodbe. Pogodbo, katere značilna obveznost je dobava premoženja, je mogoče opredeliti kot „prodajo blaga“ v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe. Pogodbo, za katero je značilno opravljanje storitev, je mogoče opredeliti kot „opravljanje storitev“ v skladu s tem členom 5, točka 1(b), druga alinea, Uredbe.

33 Za določitev obveznosti, ki je značilna za zadevne pogodbe, je treba upoštevati naslednje elemente.

34 Prvič, treba je navesti, da je opredelitev pogodbe, katere predmet je prodaja blaga, ki ga mora prodajalec še izdelati in proizvesti, urejena z določbami prava Unije in mednarodnega prava, ki dajejo izhodišča za razlago pojmov „prodaja blaga“ in „opravljanje storitev“.

35 Dalje, v skladu s členom 1(4) Direktive 1999/44 se za prodajne pogodbe štejejo pogodbe za dobavo potrošniškega blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti, in v skladu s členom 1(2)(b) te direktive so vsi premični materialni predmeti opredeljeni kot „potrošniško blago“, razen nekaterih izjem, ki v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, niso upoštevne.

36 Poleg tega se v skladu s členom 3(1) Konvencije združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga za prodajne pogodbe štejejo tudi pogodbe o dobavi blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti, razen če je stran, ki je blago naročila, prevzela obveznost, da dobavi bistven del materiala, potrebnega za to izdelavo ali proizvodnjo.

37 Poleg tega člen 6(2) Konvencije združenih narodov z dne 14. junija 1974 o zastaranju pri mednarodni prodaji blaga določa, da se pogodbe o dobavi blaga, ki ga je treba izdelati ali proizvesti in se prodaja na obroke, obravnavajo enako kot prodajne pogodbe, razen če mora naročnik blaga sam dati na razpolago bistven del materiala, potrebnega za to izdelavo ali proizvodnjo.

38 Navedene določbe so torej znak, da dejstvo, da mora biti blago, ki ga je treba dostaviti, predhodno izdelano ali proizvedeno, v ničemer ne spremeni opredelitve zadevnih pogodb kot prodajnih pogodb

39 Poleg tega je Sodišče na področju javnih naročil ugotovilo enako. V sodbi z dne 11. junija 2009 v zadevi Hans & Christophorus Oymanns (C-300/07, ZOdl., str. I-4779) je Sodišče v točki 64 ugotovilo, da pojem „javna naročila blaga“ iz člena 1(2)(c), prvi odstavek, Direktive št. 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, str. 114) zajema prodajo blaga ne glede na to, ali se zadevni proizvod daje na voljo potrošnikom že pripravljen oziroma po tem, ko je bil izdelan v skladu z njihovimi potrebami. V točki 66 te sodbe je Sodišče odločilo, da je v primeru dobave blaga, ki je

izdelano v skladu s potrebami posamezne stranke in individualno prilagojeno njenim potrebam, izdelava tega blaga del dobave zadevnega blaga.

40 Drugič, upoštevati je treba merilo, ki ga je navedla Komisija Evropskih skupnosti in se nanaša na poreklo blaga, ki ga je treba predelati. Pri razlagi člena 5, točka 1(b), je treba upoštevati tudi to, ali je kupec dal blago na razpolago. Okoliščina, ali je kupec dal na razpolago ves material ali večino materiala, iz katerega je narejeno blago, je lahko znak za opredelitev pogodbe kot „pogodbe o opravljanju storitev“. V nasprotnem primeru, če kupec ni dal na razpolago materiala, je to jasen znak za opredelitev pogodbe kot „pogodbe o prodaji blaga“.

41 Iz dokumentov, ki so bili predloženi Sodišču, je razvidno, da v postopku v glavni stvari družba KeySafety, čeprav sama določa dobavitelje, pri katerih si mora družba Car Trim zagotoviti določene dele, tej ne daje na razpolago nobenega materiala.

42 Tretjič, spomniti je treba, da je pri opredelitvi obveznosti, značilne za zadevne pogodbe – čeprav predložitveno sodišče v zvezi s tem ne poda nobene informacije – pomembna odgovornost dobavitelja. Če je prodajalec odgovoren za kakovost in skladnost blaga, ki je rezultat njegovih dejavnosti, s pogodbo, bo ta odgovornost odločilna za opredelitev pogodbe kot „pogodbe o prodaji blaga“. Nasprotno, če je odgovoren zgolj za pravilno izvedbo po navodilih kupca, ta okoliščina bolj nakazuje na opredelitev te pogodbe kot „pogodbe o opravljanju storitev“.

43 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba pogodbe za dobavo blaga, katerih predmet je izdelava ali proizvodnja, kljub določenim zahtevam naročnika v zvezi s pridobivanjem, predelavo in dobavo blaga, če ta ni dal na razpolago materialov in če je dobavitelj odgovoren za kakovost in skladnost s pogodbo, opredeliti kot „prodajo blaga“ v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe.

Drugo vprašanje

44 Z drugim vprašanjem želi predložitveno sodišče v bistvu izvedeti, ali je treba pri pogodbi o „prodaji na daljavo“ kraj, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago v smislu člena 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe, „dostavljeno“ ali bi moralo biti „dostavljeno“, določiti na podlagi kraja dejanske izročitve kupcu.

45 Najprej je treba poudariti, da imajo pogodbene stranke v skladu s členom 5, točka 1(b), Uredbe določeno svobodo za določitev kraja dobave blaga.

46 Izraz „če ni drugače dogovorjeno“ v členu 5, točka 1(b), Uredbe namreč kaže na to, da lahko stranke za namene uporabe te določbe sklenejo dogovor o kraju izpolnitve obveznosti. Dalje je v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe, ki vsebuje izraz „v skladu s pogodbo“, kraj dobave blaga načeloma kraj, ki sta ga stranki določili v pogodbi.

47 Sodišče se pri odgovoru na vprašanje opira na razvoj, cilje in sistem te uredbe (glej sodbi z dne 3. maja 2007 v zadevi Color Drack, C-386/05, ZOdl., str. I-3699, točka 18, in z dne 9. julija 2009 v zadevi Rehder, C-204/08, ZOdl., str. I-6073, točka 31).

48 V skladu z ustaljeno sodno prakso pravilo o posebni pristojnosti, ki je glede zadev v zvezi s pogodbenimi razmerji določeno v členu 5, točka 1, Uredbe in ki dopolnjuje pravilo o pristojnosti, ki temelji na načelu kraja stalnega prebivališča tožeče stranke, sledi cilju bližine in je utemeljeno z obstojem tesne navezne okoliščine med pogodbo in sodiščem, ki naj o njej odloča (glej zgoraj navedeni sodbi Color Drack, točka 22, in Rehder, točka 32).

49 Kar zadeva kraj izpolnitve obveznosti, člen 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe samostojno določa to navezno okoliščino za prodajo blaga, zato da bi se utrdil glavni cilj poenotenja pravil o sodni pristojnosti in predvidljivosti (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Color Drack, točka 24, in Rehder, točka 33).

50 V okviru Uredbe to pravilo o posebni pristojnosti v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji tako določa kraj dobave kot samostojno navezno okoliščino, ki se uporablja za vse zahtevke, ki izhajajo iz iste pogodbe o prodaji blaga, in ne le za tiste, ki izhajajo iz same obveznosti dobave (zgoraj navedena sodba Color Drack, točka 26).

51 Vendar pa v nobeni od določb Uredbe nista definirana pojma „dobava“ in „kraj dobave“ v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe.

52 Dalje je treba spomniti, da je Komisija pri nastajanju te uredbe v predlogu Uredbe Sveta (ES) z dne 14. julija 1999 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (COM(1999) 348 konč., str. 14)) poudarila, da je namen te določbe „odpravljanje pomanjkljivosti sklicevanja na pravila mednarodnega

zasebnega prava države, sodišču katere je zadeva predložena“, in da ta „pragmatična določitev kraja izpolnitve“ temelji izključno na dejanskem merilu.

53 Najprej je treba spomniti, da samostojnost navezne okoliščine, določene v členu 5, točka 1(b), Uredbe, izključuje uporabo pravil mednarodnega zasebnega prava države članice pristojnega sodišča kakor tudi materialnega prava, ki bi ga bilo treba v skladu s tem uporabiti.

54 V teh okoliščinah mora predložitveno sodišče najprej preveriti, ali je kraj dobave razviden iz določb pogodbe.

55 Če je kraj dobave mogoče določiti brez uporabe materialnega prava, ki se uporablja za pogodbo, je ta kraj tisti kraj, kamor je bilo v smislu člena 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe v skladu s pogodbo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno.

56 Nasprotno lahko pride do primerov, ko pogodba ne vsebuje nobenih določb, v skladu s katerimi bi bilo brez uporabe materialnega prava mogoče ugotoviti namen strank v zvezi s krajem dobave blaga.

57 V takih primerih je ta kraj zaradi samostojnosti pravila o pristojnosti člena 5, točka 1(b), Uredbe treba določiti na podlagi drugega merila, ki je v skladu z razvojem, cilji in sistemom te uredbe.

58 Za namene določitve takega samostojnega merila predložitveno sodišče predvideva dva kraja, ki bi se v primeru neobstoja pogodbene določbe lahko uporabila kot merilo kraja dobave. Prvi je kraj izročitve blaga kupcu, drugi pa kraj izročitve blaga prvemu prevozniku, da ga posreduje kupcu.

59 Šteti je treba, tako kot meni predložitveno sodišče, da sta ta kraja, kadar kraj izpolnitve ni določen, najprimernejša za določitev kraja, kamor je bilo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno.

60 Ugotoviti je treba, da je kraj, kamor je blago bilo dostavljeno ali bi moralo biti fizično izročeno kupcu na končnem kraju, najbolj skladen z razvojem, ciljem in sistemom te uredbe kot „kraj dobave“ v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe.

61 To merilo je zelo predvidljivo. Ustreza cilju bližine, saj zagotavlja obstoj tesne navezne okoliščine med pogodbo in sodiščem, ki naj o njej odloča. Posebej je treba opozoriti, da mora blago, ki je predmet pogodbe, po izpolnitvi pogodbe dejansko biti na tem kraju. Poleg tega je temeljni cilj prodajne pogodbe blaga izročitev blaga prodajalca kupcu, ki je postopek, ki je popolnoma končan takrat, ko to blago prispe v končni kraj.

62 V skladu s tem je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe razlagati tako, da je pri prodaji na daljavo kraj, kamor je bilo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno, treba določiti na podlagi določb pogodbe. Če

kraja dobave ni mogoče določiti na tej podlagi brez sklicevanja na materialno pravo, ki velja na podlagi pogodbe, je ta kraj tisti kraj, v katerem je bilo blago dejansko izročeno, na podlagi česar je kupec pridobil ali bi moral pridobiti dejansko pravico razpolaganja s tem blagom v končnem kraju postopka prodaje.

Stroški

63 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Člen 5, točka 1(b), Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da je treba pogodbe za dobavo blaga, katerih predmet je izdelava ali proizvodnja, kljub določenim zahtevam naročnika v zvezi s pridobivanjem, predelavo in dobavo blaga, če ta ni dal na razpolago materialov in če je dobavitelj odgovoren za kakovost in skladnost s pogodbo, opredeliti kot „prodajo blaga“ v skladu s členom 5, točka 1(b), prva alinea, te uredbe.**

2. Člen 5, točka 1(b), prva alinea, Uredbe št. 44/2001 je treba razlagati tako, da je pri prodaji na daljavo kraj, kamor je bilo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno, treba določiti na podlagi določb pogodbe. Če kraja dobave ni mogoče določiti na tej podlagi brez sklicevanja na materialno pravo, ki velja na podlagi te pogodbe, je ta kraj tisti kraj, v katerem je bilo blago dejansko izročeno, na podlagi česar je kupec pridobil ali bi moral pridobiti dejansko pravico razpolaganja s tem blagom v končnem kraju postopka prodaje.

Podpisi